

לגרוע בהעלות זמן היום או בדרחו, וע"פ רוב כשמוסיפין איזו מינוטין על ליל ג' כוכבים רלופים הנראים לנו ימלאו אז אפי' עשרים כוכבים ברקיע, אבל על כל זה לריך לדקדק בכל מקום ומקום לפי אלקים שלו ולפי מעמד אורו עיר אם יושבת בין ההרים שסביב לה או במקום פתוי, כי זה גורם שינוי רב במקום למקום אפי' המקומות סמוכין תחת מעלה אחת ברוחב ובאורך ממהלך מעלות השמש כמשי"ב גם המנחת כהן בזה וחו' ל"מ בזה.

ומה ששאל על זמן סגירת חנויות בעשי"ק אני מקיל כפי פי השני שבמחלה"ש (סי' רנ"ו סק"א) דעת מג"א דשם דסגי בשעה א' קודם שבת היינו שעה לפני הדלקת נרות, וגם זה קשה לפעול בעיר גדולה שיסגרו החנויות שעה שלימה קודם הדלקת נרות וצפרע צימים הקצרים, ע"כ אני סומך לענין זה על שי' ר"ח ומג"א הג"ל כיון דהוי רק לענין מידי דרבנן וקולא מיני שבוה רק חומרת הפוסקים ומנהגה (דסי' רנ"ו) הג"ל כיון דיש סומכין על ר"ח אפי' לענין מלאכה דאורייתא ואינוהו מיכל אכלי ולדין מסתים נמי לא סתום כ"ר בתמיהה.

וע"כ יש לסמוך ע"ז לענין עשי"ק לענין סגירת חנויות לחשוב השעה לפני ציה"ש של ר"ח ולא לפני הדלקת נרות דידן ומי"מ אני מהדר בכל האפשר ע"פ רוב לחשוב שי"ה עכ"פ ח"י שעה או קרוב לזה לפני הדלקת נרות דידן.

ובזה אסחגר ואומר שלום וצרכי ידידו

ה"ק חיים מרדכי יעקב ג"ל
אב"ד דקק"ס.

סימן ל"ט

ג' בראשית תרל"ז לפ"ק

להרצני המו"מ כ"מ דוד פאללאטשעק נ"י
מק"ק פערנעטש יל"ו.

לחשוף שאלחו ע"ד הכהוג שמי שאשחו יולדת בששבת ראשונה בצעל מדליק הנרות בשבילה, מה יעשה עם צרכי שהחיינו ציוס א' דסוכות שחל בזה"י שחל בשבת, אם לצרך בשעת הדלקה או ימחין עד קידוש כדניא, ולבסוף מכחבו עלה דעתו לטובם עלה, להשכות צגמר עשיית סוכה עד סמוך לזמן הדחי"ג ואז יצרך שהחיינו בשעת הדחי"ג ויכוון ג"כ על עשיית הסוכה כדניא דגמרא סוכה (מ"ו ע"א) דמצרך בשעת עשיי, ואח"כ כי מעי"ב בזה"ל ואפשר דיכול לצרך בהדלקה ויכוון שלא לפעור רק אח אחר כיו"ט ויבדק צלילה בשעת ישיבת סוכה שהחיינו עוד הפעם על הסוכה עכ"ל.

ולענ"ד גם שני האופנים לא יחבנו צעני, דבאופן הראשון קשה לנמס שידליק הנרות חיקף בהגמר עשייתה מבלי שי"ה אחו שהי"ב בדבר הנקרא הפסק צנחיים וחו' לא נקרא בשעת עשייתה, ועוד שהרי כבר הנהיגו כל הפוסקים וצשי"ע (סי' תרמ"א) ברב כהנא, למימר לכו אכסא דקדושה

ח"ש קודם לה"כ, וכחצ עליו שנתן ממשול גדול למעיינים בספרו צמח"ת יע"ש, ע"כ מנהגנו וכן צקי"ק אורה"ל נוכחן להדליק נרות בעוד השמש נראה קצת על הארץ או על מקומות הצבועים, וזה משתנה בכל עיר לפי אלקים שלו, ובאגרת החניא הג"ל כ' שם דזה הוא חיוצ מדינא דגמרא שיעור זה למאן דלא קי"ב לי' בשיעורא דרבנן, ומי יאמר היום ציה"י דקים לי' בשיעורא דרבנן, ומשמע מדבריו דאפילו לפוסקים כר"ת ז"ל כן יע"ש.

והנה גם צליחת השבת יש מצובה בלחרוניה דאין אינן צקיאין אחו מקרי כוכבים צינונים, וגם בזה מקיל המג"א (בסי' רנ"ג סק"א) וי' דכשנראין ג' כוכבים קטנים ילאנו מכלל ספק, ובאמת שכן מוכח צשי"ס פ"ב דשבת דקטנים עדיפא מצינונים, ובשי"ך יו"ד (סי' רס"ב סק"ט) כי דצינונים עדיפא, ותמה עליו הפרי"ח בליקוטיו והוצא צפ"ת שם (סק"ח) וצחי רעק"א שם, שזה היפך ד' הש"ס דשם, אבל לענין לא נעלם זה מהשי"ך ובעיני פשוט דכוונת השי"ך רק למעט כוכבים קטנים מאד כלשון המהדר שם דבזה איכא חששא טובא, דבאמת הם כוכבים גדולים רק מחמת שהוא עדיין יום איננו נראין לנו כי"כ ויהיו צעיינו כקטנים מאד וזה ודאי גרע מכוכבים צינונים ח"פ מאד, אבל גם בזה יש מצובה בלחרוניה לימר דאין אנו צקיאים מהו כוכבים צינונים או קטנים ובצח"ת ריב"ס שנייעו"ק (סי' ל"א) מוצא צס' ארי"ה החדש (סי' רנ"ב) כי דלריך להמתין צמו"ש עד שי"ה השמים מלא כל כוכבים המהירים וצזה יולאים לכל הדיעות, ובצברוני שראיתי צליוזו מקום צשם הירושל' דכשי"ה כי כוכבים רלופים אזי עכ"פ ודל"י יש ציניהם ג' צינונים הראוים, ואינו זוכר כעת מקומן, וגם צצילור הגר"א ציו"ד (סי' רס"ב סק"ט) כי דלריך לזה צקילות גדולה לידע ג' כוכבים לצד ויהיו צינונים וכמשי"ב צחור"ס שם, לכן נתנו בזה שיעור בצכסוף העליון והשוב לתחתון כ"ר.

ויש לי בזה דבר צמור צשי"ס שבת (ל"ה ע"א) דקאמר ח"ד צנא חז"י לצ"י דקא דלוי למרח כ"ר פנים המאדימין אח המרח והיינו מערב כ"ר, ולא זכיתי להצין דזהו נגד החוש בצלד מערב עליונות הרקיע משחיר מקודם והתחתון מתאחר להשחיר ונראה זכרורית החמה זמן רב מאד אחר השקיעה כנראה צחוש, ואיך אמרה צצרייתא הכסוף העליון והשוב לתחתון כ"ר, וכבר שאלתי ואין פותר.

יהי"י איך שי"ה מנהגי פה מישקאלען לסדר זמן השבת לפי ערך התארכות הימים והתקטנותם, ובאורה"ל יש אחד שמדפיס לוח על כל השנה על סדר שינוי הימים ושם מדפיס ג"כ זמן הדחי"ג צערי"ש וצמו"ש, אבל אינו מחאים כ"כ לעירנו מישקאלען ויש שינוי וקדימה צכאן לערך חמשה מ"ר נטין ויודם כאן השקיעה אבל התארכות הזמנים והתקטנותם אינו לוקח משם, וגם לענין מולש"ק ח"א לי צכאן להחמיר כ"כ כמו צלוח של אורה"ל ששם נרשם חמ"ד דיפערענץ של שמונים מינוטין מהדלקת ערי"ש עד מולש"ק, אבל צימות החורף וכן צתחלת הקיץ ח"א להחמיר כ"כ לפני סוחרים ואנשים פשוטים שרואין הרקיע מלא כוכבים לפני שיעור זה, ע"כ אני נוהג רק להמתין צימים הקצרים עד 65-70 מינוט וצימים הגדולים עד 80-85 מינוט לפי ראות השמש והכוכבים צמשך אחו ימים שלפנינו או אחו צצופות, וכן אני עושה כ"פ צשנה כשיש עה צהיר והרקיע צמחרו לדקדק אז דיוקן על זמן שקיעת החמה ועל זמן ליל הכוכבים שחציו, ולפי ערך זה יובחן הלוח הג"ל בהשתנות הימים להוסיף או